

لهیلا به درخان ستیره کا گه شه

دناق مالباتا به درخانیاں دا

د. سهلاج هروری

ببیت، ب تایبهتی ل ئورویا ل سالین سیهان ژ چهرخی بیستی. لهیلایی ل سال ۱۹۲۵ بۆ نیکه مین جار ل سهر دهیی شانویی لهیزی یه. و دسالین دویت دا بهردهوام شاههنگین هونری ل ئورویا گنراینه. و ل فان دهولستان کاری خوه یی هونری د بواری بانئ دا نه نجام دایه: شمریکا، بهلجیکا، هولندا، سوئیسرا، ئیسپانیا، فرهنسا، ئیتالیا. ههژی به بیژین کو د ئهرشیفی فرهنسی دا گهلهک بهحسی کاری وی یی هونری هاتیه کرن.

لهیلا به درخان ب رهنگی ئهکادیمیک هونر و رهقس خواندیه. دیسان وی سهربۆرهکا دویر و دریژ د بواری هونری رهقی دا ل ئورویا ههبوو ب تایبهتی دبواری بانئ دا.

لهیلایی هونر و موزیکا کوردی ب رنیا کاری خوه یی هونری بۆ جیهانی دایه نیاسین، دیسان دکاری هونری ژی دا ناقین کوردی ب کارئیناینه وهکی بۆ ئافرهتی (خهجی، نازی، فاتی...هتد).

رؤژنامه قانیا فرهنسی یا وی سهردهمی، مینا (Le Figoaro) پهسنا کاری لهیلا به درخانئ یی هونری کریه، ههروهسا فان رؤژنامان ب دریژی ل سهر جوانی و لهشمکیا بهژن و بالا وی راههستایه، و دیار کریه کو لهیلایی هندهک کهقالین هونری رؤژهلاتی بۆ ئورویا ب رهنگهکی جانی پیشکیشی تهماشهفانی کرینه.

دناق مالباتا به درخانیاں دا نه ب تنی زهلامی رؤئی خوه دیتیه، بهلکو ئافرهتی ژی و ب ههفکاریا زهلامی رۆلهکی بهرچاف دناق دیرۆکا کوردان دا گنرایه.

دگهلهک قووناغین دیرۆکا مالباتا به درخانیاں دا، ئافرهتا به درخانیاں پالپشتیا زهلامی خوه کره، ههتا دکۆمهلا مالباتا به درخانیاں دا، ئهوا دناقبهرا سالین ۱۹۲۰-۱۹۲۱ دا، ژ ئالی چهند ئهندامین مالباتی هاتیه دامهزراندن، رؤئی ئافرهتی (مینا عهدهویا خانم، ئهدیبا خانم، خالدا خانم...هتد) یی دیار و ئاشکرا بوو، ههروهسا ژ نمۆنن وان ئافرهتین پالپشتیا کاری زهلامی خوه یی سیاسی و رهوشهنبیری کری، رهوشه به درخان بوو. کو میر جهلادت به درخانئ ب ههفکاریا وی کوفارا هاوار و روناهی دهرئبخستیه.

نمۆنهکا بهرچاف دناق مالباتا به درخانیاں دا، لهیلا به درخان بوو. لهیلا کهچا ئهندامی جهلنگ دناق مالباتا به درخانیاں دا عهبدولرهزاق به درخانئ بوو (۱۸۶۴-۱۹۱۸).

وهسا دهیته خوهیاکرن کو عهبدولرهزاق کهسایهتیهک سیاسی و رهوشهنبیری کوردی ب ناف و دهنگ بوو، خهباتا وی یا سیاسی ژبو ئافاکرنا دهولتهکا کوردی بوو ل دهقهرین سنوری دنقهبهرا سنورین ئیران و تورکیا دا و ب شکاک کۆمهلا

جیهانزانی ل سال ۱۹۱۲ ل

بازاری (خوی)

دامهزراندیه، کو فی کۆمهلا

قوتابخانهکا کوردی ههر ل (خوی) ئافاکر بوو. یی گومان کهسایهتیهکا ب فی ئاواپی باندۆرهکا ئاشکرا ل سهر پهروهدهکرنا لهیلا به درخانئ کریه. لهیلا به درخان ل سال ۱۹۰۸ ل بازاری ئیسته مبولی ژ دایک بوویه، چونکه خهباتا عهبدولرهزاق به درخانئ ل دهرفهیی ئیسته مبولی بوو، لهورا ههر زوی لهیلا به درخان بهره ئورویا چوویه، و خواندنا خوه د بواری هونری بانئ دا ل ئهلسانیا تهسام کریه. جهی گوتنی به بیژین کو هزرا پیشکتهتی یا عهبدولرهزاق به درخانئ ری دایه کهچا وی لهیلایی کو بهر ب فی هونری بچیت، بهلکو ههتا د فی رهنگی هونری دا ناقدار

